

Ρήματα με ή χωρίς συμπλήρωμα

⊙ Ρήματα με συμπλήρωμα

- ✓ Έχουν οπωσδήποτε συμπλήρωμα που απαντά στις ερωτήσεις «(σε, για, από) ποιον;» ή/και «τι;».
- ✓ Μπορεί να βρίσκονται και σε Ενεργητική και σε Μεσοπαθητική φωνή.
*Κάθε μήνα στέλνουμε στα παιδιά ένα ποσό για τα μικροέξοδά τους.
Ποιος περιποιείται το σπίτι όταν λείπετε;*

⊙ Ρήματα χωρίς συμπλήρωμα

- ✓ Δεν έχουν συμπλήρωμα που απαντά στις ερωτήσεις «(σε, για, από) ποιον;», «τι;».
- ✓ Μπορεί να βρίσκονται και σε Ενεργητική και σε Μεσοπαθητική φωνή.
- ✓ Δηλώνουν ενέργεια (περπατάω), διαδικασία/ εξέλιξη (γερνάω), κατάσταση (κοιμάμαι).
*Την ώρα που έτρεχα, σκόνταψα πάνω σε μια πέτρα κι έπεσα φαρδύς πλατύς.
Δεν κατάφερε ποτέ να ευτυχήσει.
Ήθελα να 'ξερα, δεν βαρέθηκες να περιπλανιέσαι;*

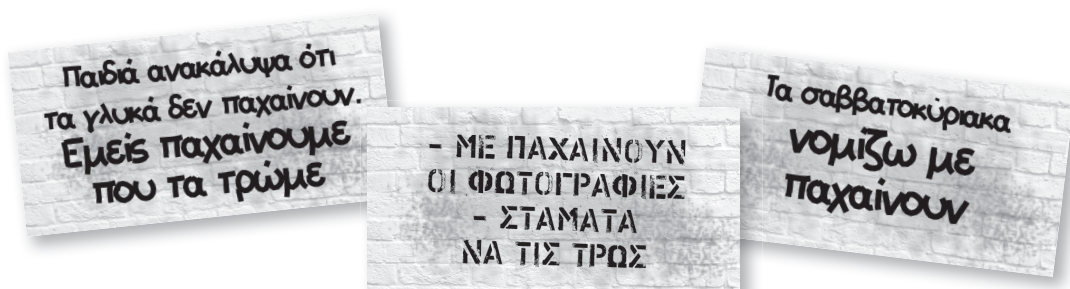
⊙ Ρήματα με ή χωρίς συμπλήρωμα χωρίς αλλαγή σημασίας

- ✓ Περιγράφουν μια πράξη δίνοντας έμφαση είτε στον δράστη είτε στο αποτέλεσμα της πράξης.
- ✓ Όταν εμφανίζονται με συμπλήρωμα, δίνεται έμφαση στον δράστη.

Η μητέρα άναψε τη φωτιά. → έμφαση στον δράστη
Η φωτιά άναψε. → έμφαση στο αποτέλεσμα

Άνοιξες [εσύ] πάλι το παράθυρο; → έμφαση στον δράστη
Το παράθυρο άνοιξε πάλι. → έμφαση στο αποτέλεσμα

Θα το παχύνουμε [εμείς] το παιδί έτσι όπως το ταΐζουμε! → έμφαση στον δράστη
Το παιδί θα παχύνει έτσι όπως το ταΐζουμε! → έμφαση στο αποτέλεσμα

πίνακας 6. Ρήματα με ή χωρίς συμπλήρωμα (χωρίς αλλαγή σημασίας)

αδειάζω	γεμίζω	κλειδώνω	μελαγχολώ	στεγνώνω
αδυνατίζω	γλιτώνω	κλείνω	ξυπνάω	τελειώνω
αλλάζω	επιστρέφω	κονταίνω	παχαίνω	τρομάζω
ανάβω	ζεσταίνω	κρυνώνω	πεθαίνω	φαρδαίνω
ανοίγω	θηλάζω	λερώνω	σβήνω	φουσκώνω
βράζω	θυμώνω	λιώνω	σπάω	χαλάω
βρωμίζω	καθαρίζω	μακραίνω	σπουδάζω	χτυπάω κ.ά.

☉ **Ρήματα με ή χωρίς συμπλήρωμα με αλλαγή σημασίας**

Σε ορισμένα ρήματα η ύπαρξη ή μη συμπληρώματος επηρεάζει και τη σημασία τους. Συχνά μάλιστα η σημασία επηρεάζεται ακόμα και από το είδος του συμπληρώματος: έμψυχο ή άψυχο.

Μη με πιάνεις [= μη με αγγίζεις]! — Το λουλουδί που φύτεψα χθες έπιασε [= έβγαλε ρίζες]!

Γέλασαν πολύ τα παιδιά σήμερα. — Μας γέλασαν [= μας κοροΐδεψαν] πάλι!

Λαχτάρησα [= πεθύμησα πολύ] ένα παγωτό! — Λαχτάρησα [= τρόμαξα] έτσι που μπήκες ξαφνικά!

Του 'δωσε μία και του άνοιξε τη μύτη [= του προκάλεσε αιμορραγία].

Ευτυχώς άνοιξε [= βελτιώθηκε] ο καιρός.

Ευτυχώς την άλλη εβδομάδα δεν δουλεύω [= εργάζομαι] πρωί.

Αυτές τις μέρες δουλεύω [= ασχολούμαι με...] τη μετάφραση ενός πολύ δύσκολου βιβλίου.

Με δουλεύεις [= με κοροΐδεύεις], καλέ μου άνθρωπε; Πάλι τα ίδια θα λέμε;

Ο Αμαζόνιος διαρρέει [= διασχίζει] τη Νότια Αμερική.

Τοξικές ουσίες διαρρέουν [= διαφεύγουν] κατά το πλύσιμο ρούχων επώνυμων εταιρειών.

Δεν σχολιάζουμε πληροφορίες που διαρρέουν [= γνωστοποιούνται] από άγνωστες πηγές.

πίνακας 7. Ρήματα με ή χωρίς συμπλήρωμα (με αλλαγή σημασίας)

ανοίγω	δουλεύω	μαζεύω	πιάνω	τρώω
γελάω	καίω	μαρτυρώ	πλήττω	φτάνω
γυρίζω	κρεμάω	παίζω	πουλάω	φτιάχνω
διαρρέω	λαχταράω	πεθαίνω	τρέμω	φωνάζω κ.ά.

τότε και τώρα...

Τι ωραία ήταν όταν ήμασταν μικροί...

Παίζαμε όλοι μαζί, τώρα **παίζει** ο ένας τον άλλον.

Κάποτε **γελοούσαμε** όλοι μαζί, τώρα **γελάει** ο ένας τον άλλον.

Παλιά **τρώγαμε** όλοι μαζί, τώρα **τρώμε** ο ένας τον άλλον.

Τότε **τρέμανε** τα χέρια μας μόνο από το κρύο, τώρα **τρέμουμε** και τη σκιά μας.

Κάποτε **πουλούσαν** πηλιό τα παραμύθια, τώρα μας **πουλάνε** παραμύθια...